

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

16.2.2009

B6-0097/2009 }
B6-0098/2009 }
B6-0099/2009 }
B6-0101/2009 } RC1

WSPÓLNY PROJEKT REZOLUCJI

zgodnie z art. 103 ust. 4 Regulaminu złożyli

- Claudio Fava, w imieniu grupy politycznej PSE
- Sarah Ludford, Ignasi Guardans Cambó, Adina-Ioana Vălean i Marco Cappato, w imieniu grupy politycznej ALDE
- Kathalijne Maria Buitenweg, Jean Lambert, Raül Romeva i Rueda, Cem Özdemir i Hélène Flautre, w imieniu grupy politycznej Verts/ALE
- Giusto Catania, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jens Holm i Willy Meyer Pleite, w imieniu grupy politycznej GUE/NGL

zastępujący tym samym projekty rezolucji złożone przez następujące grupy polityczne:

- ALDE (B6-0097/2009)
- PSE (B6-0098/2009)
- Verts/ALE (B6-0099/2009)
- GUE/NGL (B6-0101/2009)

w sprawie rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów

RC\769471PL.doc

PE420.333v01-00}
PE420.335v01-00}
PE420.337v01-00}
PE420.340v01-00} RC1

PL

PL

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów

Parlament Europejski,

- uwzględniając międzynarodowe, europejskie i krajowe instrumenty dotyczące praw człowieka i podstawowych wolności oraz zakazujące samowolnego przetrzymywania, wymuszonych zaginięć i tortur, takie jak Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r. oraz Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z dnia 10 grudnia 1984 r. oraz odpowiednie protokoły do nich,
 - uwzględniając sprawozdanie na temat ustaleń komisji tymczasowej do zbadania sprawy rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów (TDIP), jak również podnoszące tę kwestię inne sprawozdania i rezolucje, w tym prace Rady Europy na ten temat,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lutego 2009 r. w sprawie powrotu i przeniesienia więźniów z więzienia w Guantanamo¹,
 - uwzględniając pismo przesłane przez przewodniczącego PE do parlamentów krajowych w sprawie dalszych działań państw członkowskich w związku ze sprawozdaniem TDIP,
 - uwzględniając art. 103 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w sprawozdaniu w sprawie rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów przedstawiono 46 szczegółowych zaleceń dla państw członkowskich, Komisji i Rady,
- B. mając na uwadze, że od czasu przyjęcia tego sprawozdania w państwach członkowskich UE miał miejsce szereg wydarzeń, w tym:
- oświadczenia brytyjskiego ministra spraw zagranicznych w sprawie dwóch amerykańskich lotów przewożących dwóch więźniów przeznaczonych do wydania w trybie nadzwyczajnym, które wylądowały na terytorium Wielkiej Brytanii w 2002 r., oraz sporządzenia listy podejrzanych lotów w celu przesłania władzom USA z żądaniem konkretnych gwarancji, że loty te nie zostały wykorzystane do nielegalnego przewozu więźniów, jak również oświadczenia premiera w tym względzie; przekazanie przez brytyjskiego ministra spraw wewnętrznych prokuratorowi generalnemu kwestii ewentualnego „kryminalnego wykroczenia” w odniesieniu do traktowania Binyama Mohameda i niemożności ujawniania dotyczących tego przypadku informacji z uwagi na rzekomą groźbę zablokowania przez USA wszelkiej dalszej wymiany informacji wywiadowczych,
 - decyzja polskiego premiera o przekazaniu prokuratorom dokumentów w sprawie lotów i więzień CIA oraz ustalenie przez polskiego prokuratora, że ponad tuzin lotów CIA

¹ *Teksty przyjęte*, P6_TA-PROV(2009)0045.

dotyczyło lotniska w Szymanach, potwierdzające tym samym ustalenia komisji TDIP,

– oświadczenia ministra spraw zagranicznych Hiszpanii w parlamencie hiszpańskim wyjaśniające opublikowane przez El País informacje o lotach wojskowych przewożących więźniów,

– nowe informacje prasowe o lotach CIA w Portugalii przewożących więźniów za kadencji rządu Barroso,

– objęcie przez niektóre rządy tajemnicą państwową informacji dotyczących dochodzeń w sprawie wydawania więźniów, jak na przykład we Włoszech, gdzie postępowanie w sprawie wydania Abu Omara jest obecnie zawieszona w oczekiwaniu na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie legalności powołania się na tajemnicę państwową,

C. mając na uwadze, że w dniu 3 lutego 2009 r. komisarz UE ds. wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości stwierdził w Parlamencie Europejskim, iż podjął szereg działań w celu wdrożenia zaleceń Parlamentu, łącznie ze skierowaniem pisemnej prośby do władz Polski i Rumunii o ujawnienie całej prawdy o rzekomym istnieniu na terenie tych państw tajnych więzień i wydaniem komunikatu z propozycją nowych środków w dziedzinie lotnictwa cywilnego,

D. mając na uwadze, że wydawanie w trybie nadzwyczajnym i tajne przetrzymywanie są niezgodne z międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka, Konwencją ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur, europejską konwencją o ochronie praw człowieka i Kartą praw podstawowych, a także mając na uwadze, że władze Stanów Zjednoczonych dokonują obecnie przeglądu tych praktyk,

E. mając na uwadze, że osoby porwane w niektórych państwach członkowskich w ramach programu wydania w trybie nadzwyczajnym zostały przewieziona przez amerykańskie władze do Guantanamo lub innych państw lotami wojskowymi lub lotami CIA, które często odbywały się nad terytorium UE, a w pewnych przypadkach także miały międzyrządowania w niektórych państwach członkowskich UE; mając na uwadze, że osoby przewożone do krajów trzecich były poddawane torturom w miejscowych więzieniach,

F. mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie zwróciły się do władz USA z żądaniem uwolnienia i repatriacji osób wydanych w trybie nadzwyczajnym, będących obywatelami tych państw lub przebywających wcześniej na ich terytorium; mając na uwadze, że urzędnicy niektórych państw członkowskich UE mieli dostęp do więźniów w Guantanamo lub w innych ośrodkach przetrzymywania i że również prowadzili ich przesłuchania w celu zweryfikowania zarzutów postawionych tym więźniom przez władze amerykańskie, legitymizując tym samym istnienie takich ośrodków przetrzymywania,

G. mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem – co potwierdził późniejszy rozwój wypadków – wiele państw członkowskich UE było zaangażowanych w kontakty lub w aktywną bądź pasywną współpracę z władzami USA w zakresie prowadzonego przez amerykańskie siły wojskowe i CIA nielegalnego transportu więźniów do ośrodków przetrzymywania lub ich przetrzymywania w Guantanamo oraz innych „tajnych więzieniach”, których istnienie potwierdził prezydent Bush – czego dowodem są pewne ujawnione niedawno informacje dotyczące przypadków wydawania rządowej zgody na

wnioski USA o dokonywanie przelotów oraz informacje rządowe na temat tajnych więzień – i że państwa członkowskie UE podzielają szczególną odpowiedzialność polityczną, moralną i prawną za transport i przetrzymywanie osób uwięzionych w Guantanamo i w tajnych ośrodkach przetrzymywania,

- H. mając na uwadze, że Senat USA ratyfikował porozumienie UE-USA w sprawie ekstradycji i wzajemnej pomocy sądniczej, ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie UE z wyjątkiem Włoch,
- I. mając na uwadze, że chociaż dekrety wydane przez prezydenta Obamę w dniu 22 stycznia 2009 r. stanowią duży krok naprzód, to jednak wydają się jedynie częściowo rozwiązywać kwestie tajnego przetrzymywania i uprowadzania, a także kwestię stosowania tortur,
1. potępia dotychczasowy brak działania ze strony państw członkowskich i Rady na rzecz wyjaśnienia kwestii programu wydawania więźniów w trybie nadzwyczajnym oraz wykonywania zaleceń Parlamentu; ubolewa nad nieudzieleniem Parlamentowi zadowolających odpowiedzi przez Radę w dniu 3 lutego 2009 r.;
 2. wzywa państwa członkowskie, Komisję i Radę do pełnego wdrożenia zaleceń sformułowanych przez Parlament w sprawozdaniu w sprawie rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów oraz do udzielenia pomocy w ustaleniu prawdy przez wszczęcie dochodzeń lub współpracę z właściwymi organami, przez ujawnianie i dostarczanie wszystkich istotnych informacji, a także przez zapewnienie skutecznej kontroli parlamentarnej działania tajnych służb; zwraca się do Rady o ujawnienie wszystkich istotnych informacji dotyczących transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów, także w ramach Grupy Roboczej Rady ds. Międzynarodowego Prawa Publicznego (COJUR); wzywa państwa członkowskie i instytucje UE do współpracy ze wszystkimi właściwymi organami międzynarodowymi, w tym organami ONZ oraz Rady Europy, i do przekazania Parlamentowi wszelkich istotnych informacji oraz sprawozdania z parlamentarnego dochodzenia lub orzeczenia;
 3. wzywa Unię Europejską i Stany Zjednoczone do intensyfikacji dialogu transatlantyckiego na temat nowego wspólnego podejścia do zwalczania terroryzmu w oparciu o wspólne wartości poszanowania międzynarodowego prawa z zakresu praw człowieka, demokracji i praworządności, w ramach współpracy międzynarodowej;
 4. uważa, że umowy między UE a USA w sprawie ekstradycji i wzajemnej pomocy sądniczej stanowią odpowiednie narzędzie służące prawnie uzasadnionemu egzekwowaniu prawa i współpracy sądniczej w walce z terroryzmem; z zadowoleniem przyjmuje zatem ratyfikację tych porozumień przez Senat USA i wzywa Włochy do jak najszybszej ich ratyfikacji;
 5. z zadowoleniem przyjmuje wydanie przez prezydenta Obamę trzech dekretów w sprawie zamknięcia więzienia w Guantanamo, wstrzymania prac komisji wojskowych, położenia kresu stosowaniu tortur oraz zamknięcia tajnych więzień za granicą;
 6. podkreśla jednak, że utrzymują się pewne wątpliwości dotyczące ograniczonego utrzymania programów wydawania i tajnych ośrodków przetrzymywania, i wyraża przekonanie, że

RC\769471PL.doc

PE420.333v01-00}
PE420.335v01-00}
PE420.337v01-00}
PE420.340v01-00} RC1

podane zostaną wyjaśnienia dotyczące zamknięcia i zakazu wszelkich innych tajnych ośrodków przetrzymywania bezpośrednio lub pośrednio zarządzanych przez amerykańskie władze w Stanach Zjednoczonych lub za granicą; przypomina, że tajne przetrzymywanie stanowi samo w sobie poważne naruszenie podstawowych praw człowieka;

7. przypomina, że w świetle art. 14 Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur każda ofiara tortur ma gwarantowane prawo do zadośćuczynienia oraz sprawiedliwego i odpowiedniego odszkodowania;
8. z zadowoleniem przyjmuje zbliżającą się wizytę w Stanach Zjednoczonych komisarza ds. wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, czeskiej prezydencji oraz koordynatora UE ds. zwalczania terroryzmu, planowaną na 16 i 17 marca, i wzywa przedstawicieli UE do poruszenia kwestii wydawania w trybie nadzwyczajnym i tajnych ośrodków przetrzymywania, gdyż stanowią one poważne naruszenia międzynarodowych i europejskich przepisów z zakresu praw człowieka; wzywa Radę ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych do przyjęcia na posiedzeniu w dniu 26 lutego zdecydowanego stanowiska w tej sprawie, jak również do omówienia kwestii zamknięcia Guantanamo i przeniesienia więźniów, z uwzględnieniem rezolucji Parlamentu w tej sprawie;
9. wzywa Unię Europejską, jej państwa członkowskie oraz władze Stanów Zjednoczonych do przeprowadzenia dochodzenia i pełnego wyjaśnienia nadużyć oraz przypadków naruszenia międzynarodowych i krajowych przepisów w zakresie praw człowieka, podstawowych wolności, zakazu stosowania tortur i złego traktowania, wymuszonych zaginięć oraz prawa do sprawiedliwego procesu sądowego, popełnionych w związku z „wojną z terrorem”, aby ustalić odpowiedzialność za tajne ośrodki przetrzymywania – w tym więzienie w Guantanamo – oraz za program wydawania w trybie nadzwyczajnym, a także aby zagwarantować, że takie nadużycia nie powtórzą się w przyszłości i że walka z terroryzmem będzie prowadzona w poszanowaniu praw człowieka, podstawowych wolności, demokracji i praworządności;
10. wzywa Komisję, Radę i koordynatora ds. zwalczania terroryzmu, aby po wizycie delegacji UE w USA przedstawili Parlamentowi sprawozdanie w sprawie stosowania umów o wzajemnej pomocy prawnej i o ekstradycji, jak również w sprawie współpracy UE-USA w dziedzinie zwalczania terroryzmu przy zapewnieniu pełnego poszanowania praw człowieka, aby właściwa komisja mogła zająć się tymi kwestiami w sprawozdaniu sporządzonym między innymi na podstawie ust. 232 sprawozdania komisji tymczasowej TDIP;
11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Wysokiemu Przedstawicielowi ds. WPZiB, koordynatorowi ds. zwalczania terroryzmu, parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu NATO, Sekretarzowi Generalnemu i Przewodniczącemu Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Sekretarzowi Generalnemu ONZ oraz prezydentowi i Kongresowi Stanów Zjednoczonych Ameryki.